

SPRAWOZDANIE Z PRAC ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W ROKU 2023

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie
Cieszyn, kwiecień 2024r.

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej – został powołany Zarządzeniem Nr 0050.573.2023 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 9 października 2023 r.

Zespół działał na podstawie:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity: Dz. U. 2024, poz. 424).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023, poz. 1870).
3. Uchwała Rady Miejskiej Cieszyna Nr LV/660/23 z dnia 30 sierpnia 2023 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
4. Uchwała Rady Miejskiej Cieszyna Nr XXIII/266/20 z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2021 – 2024.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku nastąpiła zmiana co do nazewnictwa i zakresu prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dotychczasowe Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały przekształcone w Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy domowej, a Grupy Robocze w Grupy Diagnostyczno-Pomocowe.

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Cieszyna Nr LV/660/23 z dnia 30 sierpnia 2023 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej i Zarządzeniem Nr 0050.573.2023 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 9 października 2023 został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny, którego pierwsze posiedzenie miało miejsce 18 października 2023 roku w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Cieszynie na dzień 31 grudnia 2023 roku wchodził następujący członek:

1. **Baszczyńska Agnieszka** – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.
2. **Chabrajka Wioleta** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (zastępca przewodniczącego Zespołu).
3. **Czerniej Beata** – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.

4. **Fajfer-Kruczek Ilona** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 5 w Cieszynie.
5. **Krużolek Magdalena** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (przewodniczący Zespołu).
6. **Marchewka Anna** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
7. **Ogierman Aneta** – starszy specjalista Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, koordynator programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc.
8. **Pilch Justyna** – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
9. **Pilch Małgorzata** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 1 w Cieszynie.
10. **Przewieźlik Kamil** – profilaktyk społeczny Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie
11. **Sikora Janusz** – przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie, zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Cieszynie.
12. **Stachowiak-Zajac Aneta** – pedagog Zespołu Szkół w Cieszynie Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach.
13. **Żwak Izabela** – pedagog Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Zespołu ds. przemocy domowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Koordynację działań programowych powierzono członkom Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Cieszynie.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Cieszynie

Zespół realizował swoje podstawowe zadania wynikające z ustawy oraz przyjętego regulaminu poprzez:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;

3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań oraz monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
7. przekazywanie informacji do innej gminy o prowadzeniu procedury w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby objętej procedurą oraz na wniosek przekazywanie dokumentacji wytworzonej w trakcie procedury „Niebieskie Karty”.
8. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
9. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych są obowiązani do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Obowiązek ten rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w zespole interdyscyplinarnym oraz w grupach diagnostyczno-pomocowych.

W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej i podnoszenia własnych kompetencji, członkowie Zespołu, uczestniczyli w licznych szkoleniach i konferencjach z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki i przeciwdziałania przemocy.

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	„Przeciwdziałanie przemocy domowej - strategię postępowania w obszarze pomocy i interwencji- Procedura NK w świetle nowych przepisów”	„CEPROZ” Liliana Krzywicka	6	1
2.	„Szybkie i skuteczne sposoby radzenia sobie ze stresem w środowisku pracy”	ŚUW Katowice Alicja Gałązka	6	5
3.	Studium Pracy z Dzieckiem Krzywdzonym	Stowarzyszenie „Moc Wsparcia”	60	1
4.	„Szkolenie dla Zespołów	Krajowe Centrum	12	1

	Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych”	Przeciwdziałania Uzależnieniom		
5.	„Działania upowszechniające w obszarze deinstytucjonalizacji”	ROPS Katowice	6	1
6.	„Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dziecka oraz wdrożenie procedury "Niebieskie karty" w oświacie”	ORE	26	1
7.	„Jak przeciwdziałać przemocy werbalnej”	educado	2	1
8.	„Ochrona przed krzywdzeniem - obowiązki szkoły, przedszkola, placówki oświatowej od 2024r”,	CRE	6	1
9.	„Przemoc wobec dzieci”	Wojewódzka Komenda Policji w Katowicach	6	1
10.	Ogólnopolska Konferencja „Wokół Przemocy, Krzywdzenia i Traumatyzacji”	Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom	20	1
11.	Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w internecie”	Fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę”	16	2
12.	Konferencja „Interdyscyplinarność warunkiem skutecznej pomocy-przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym”,	ROPS Katowice	5	2
13.	Konferencja „Przestrzeń dla mediacji w szkole”	metis	5	1

III. Dokumentacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Cieszylinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej prowadzi dokumentację, którą stanowią protokoły z posiedzeń Zespołu, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty”, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do zachowania poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym i Grupach Diagnostyczno-Pomocowych, listy obecności z posiedzeń. Dokumentacja dotycząca procedury „Niebieskie Karty” jest prowadzona przez Grupy Diagnostyczno-Pomocowe a Zespół na bieżąco monitoruje podejmowane przez nie działania.

Dokumentacja prowadzona jest przez wydzielony Zespół, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszylinie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół Interdyscyplinarny, którzy są jego członkami i zobowiązani są do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym biurze w zamykanych szafach, zgodnie z przyjętymi

zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Cieszynie

W 2023 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Cieszynie (marzec, czerwiec, sierpień, październik, grudzień);

- 1) Zespół powołał 24 grupy robocze do indywidualnych przypadków oraz Grupy Diagnostyczno-Pomocowe, ponadto koordynował i monitorował pracę 61 funkcjonujących grup roboczych; łącznie w roku 2023 odbyło się 68 spotkań ww. grup.
- 2) Członkowie Zespołu na bieżąco udzielali konsultacji i edukowali pracowników instytucji, którzy są uprawnieni do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Treści merytoryczne dotyczyły przekazywania aktualnych informacji na temat nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, z zakresu zadań, obowiązków, sposobu pracy oraz etyki przy prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty”.
- 3) Zespół gromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy domowej w Cieszynie oraz podejmował działania upowszechniające je w środowisku. Bazę teleadresową aktualizowano na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie stworzono zakładki informujące o systemie przeciwdziałania przemocy domowej funkcjonującym na terenie miasta Cieszyna.
- 4) Zespół przeanalizował i koordynował działania dla 50 nowych przypadków, monitorując pracę Grup Diagnostyczno-Pomocowych, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Poniższa tabela przedstawia liczbę „Niebieskich Kart” z podziałem na poszczególne dzielnice miasta Cieszyna, wszczętych w 2023 roku, sporządzonych przez funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracowników Placówek Oświatowych oraz Ochrony Zdrowia, z wyłączeniem „Niebieskich Kart” sporządzonych powtórnie w rodzinach, w których procedura już trwała.

Liburnia	15 kart
Bobrek	3 karty
Błogocice	5 kart

Śródmieście	12 kart
Podgórze	8 kart
Marklowice	1 karta
Mnisztwo	0 kart
Boguszowice	0 kart
Kalembice	0 kart
Krasna	0 kart
Pastwiska	5 kart
Mała Łąka	0 kart
Gułdowy	1 karta
Łącznie:	50 procedur „Niebieskie Karty“

Łącznie w roku 2023 Zespół objął pomocą 94 rodziny z 94 procedur „Niebieskie Karty”, to jest 306 osób, w tym 119 dzieci. Dotyczy to procedur zarówno z 2023 roku, jak również z lat ubiegłych.

na 50 procedur „Niebieskie Karty” (według formularza „NK” A) w:

- 49 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy psychicznej;
- 42 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy fizycznej;
- 15 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy ekonomicznej;
- 5 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy seksualnej.

na 50 procedur „Niebieskie Karty” (według formularza „NK” A) w:

- 33 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich (w tym 20 kobiet doznawało przemocy będąc w związku małżeńskim, a 13 w konkubinatach), tutaj nie wykazano osób – relacji z kart powtórzonych sporządzonych w 2023 roku;
- 32 przypadkach członkami rodzin były dzieci, które w świetle nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej są również uznawane jako osoby doświadczające przemocy (razem 78 dzieci);

Ilość przypadków	Inne relacje rodzinne	
	Osoba doznająca przemocy	Osoba stosująca przemoc
1	partner	partnerka

1	była żona	były mąż
4	matka	dorosły syn
1	ojciec	dorosły syn
1	dorosły syn	matka
1	siostra	brat
1	babcia	wnuk

na 50 procedur „Niebieskie Karty” w:

- 36 przypadkach w rodzinach występował problem z nadużywaniem alkoholu, wówczas przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 36 przypadkach członkowie Zespołu skierowali wniosek do GKRPA;
- 10 przypadkach udzielano wsparcia osobom po 60 roku życia, 6 kobietom i 4 mężczyznom, były to zarówno osoby stosujące przemoc jak i doświadczające przemocy;
- 4 rodzinach – osobą doświadczającą przemocy była osoba niepełnosprawna;
- 17 przypadkach – rodziny objęte były dozorem/nadzorem kuratorskim;
- 25 przypadkach – zamknięto procedurę wszczętą w 2023 r.;
- 29 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy;
- 2 przypadkach – powiadamiana była Prokuratura Rejonowa;
- 7 przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny;
- 8 przypadkach – udzielono schronienia w całodobowej placówce – Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (dla 5 kobiet i 3 dzieci), Powiatowy Dom dla Matek z Dziećmi i Kobiet w Cięży w Pogórze (dla 1 kobiety i 1 dziecka);
- 8 przypadkach dla osoby stosującej przemoc wydano nakaz/zakaz na 14 dni;
- 10 przypadkach wobec osoby stosującej przemoc zastosowano zakaz prokuratorski na okres 3 miesięcy lub dłuższy;
- 15 przypadkach Wydział Kryminalny Komendy Powiatowej Policji prowadził czynności sprawdzające pod kątem stosowania przemocy w rodzinach objętych Procedurą;

- 5 przypadkach osoby stosujące przemoc zostały skazane prawomocnym wyrokiem za znęcanie się nad osobą najbliższą z art. 207 kk.

na 50 procedur „Niebieskie Karty” instytucjami wszczynającymi procedurę były:

- w 14 przypadkach – Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej;
- w 29 przypadkach – Policja;
- w 5 przypadkach – Oświata;
- w 2 przypadku – Ochrona Zdrowia.

- 5) W ramach Procedury „Niebieskie Karty” (w 94 przypadkach) Zespół realizował zadania: Inicjował działania w procedurze - gdy wpłynęła „Niebieska Karta” A do przewodniczącego lub zastępcy, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od daty otrzymania, przekazywał formularz NK-A członkom Grupy Diagnostyczno-Pomocowej. Pierwsze posiedzenie Grupy Diagnostyczno-Pomocowej odbywało się niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza NK-A. Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Grupy, gdzie dokonywana była diagnoza sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej, opracowywano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami w celu zatrzymania przemocy domowej. Każde posiedzenie Grupy było dokumentowane w formie protokołu. Dokumenty poszczególnych procedur gromadzone były w odrębnych teczkach oraz przechowywane w pomieszczeniach Zespołu (zgodnie z przepisami RODO i przepisami kancelaryjnymi obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej).
- 6) W 2023 roku Zespół skierował 28 osób do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc opartym na Modelu Duluth, realizowanym przez Powiat Cieszyński; 7 osób ukończyło program.
- 7) Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu w poprzednich latach, tj. 44 procedury obejmujących lata 2021 – 2022.
W 2023 roku łącznie zakończono 65 procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach 2021- 2023 (w tym 56 z przesłanki ustania przemocy, 9 z przesłanki braku zasadności podejmowania działań).